

Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών: 4388/79 (τμ.Α')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΚΑ' 1979, σ. 541

Δια την ύπαρξιν εργατικού ατυχήματος απαιτείται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ εργασίας και βιαίου συμβάντος. Η αυτοκτονία δύναται, συντρεχουσών προϋποθέσεων, να θεωρηθή ότι στοιχειοθετεί εργ. ατύχημα εφ' όσον υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εργασίας και αυτής.

Πρόεδρος: κ. Π. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητής: κ. Κ. ΦΩΤΟΣ

Δικηγόροι: κ.κ. ΣΤ. Βλαχόπουλος, Λ. Καραβασίλης

Επειδή υπό της παρ.1 του άρθρου 34 του Α.Ν. 1846/51, "περί κοινωνικών Ασφαλίσεων", ορίζεται ότι "Δια την χορήγησιν των παροχών της ασφαλίσεως, δεν απαιτείται η συμπλήρωσις των καθοριζομένων εν άρθροις 28, 31,32 και 35 ημερών εργασίας, εάν το γεγονός το θεμελιούν το εις παροχάς δικαίωμα οφείλεται εις βίαιον συμβάν, επελθόν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής ή εις επαγγελματικήν ασθένειαν...". Κατά την έννοιαν της προπαρατεθείσης διατάξεως δια την ύπαρξιν εργατικού ατυχήματος απαιτείται όπως κατ' αρχήν, το βίαιον αιφνίδιον εξωτερικόν γεγονός επέλθη κατά την παροχήν υπό του παθόντος ασφαλιστέας εργασίας και όπως μεταξύ της τοιαύτης εργασίας και του βιαίου συμβάντος υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος. Ως εκ τούτου η αυτοκτονία δεν αποτελεί, κατ' αρχήν, εργατικόν ατύχημα, πλην όμως οσάκις αύτη συνετελέσθη υπό συνθήκας διαταράξεως των ψυχικών ή διανοητικών λειτουργιών, δύναται, συντρεχουσών και των λοιπών προϋποθέσεων, να θεωρηθή ότι στοιχειοθετεί τοιούτον ατύχημα (ΣτΕ 1836/74, 2755/73 ΑΠ 301/1977).

Επειδή εν προκειμένω, εκ των εγγράφων στοιχείων του φακέλλου της δικογραφίας, των ισχυρισμών των διαδίκων και της αποδεικτικής εν γένει διαδικασίας προέκυψαν τα ακόλουθα: Ο σύζυγος της προσφευγούσης εππραγματοποίησε κατά την διάρκεια της ασφαλίσεως του εις το ίδρυμα 1.186 ημερομίσθια. Την 17/8/73 ο ανωτέρω απεβίωσεν, ως προκύπτει, εκ ληξιαρχικής πράξεως θανάτου του Δήμου Ζωγράφου συνεπεία λήψεως από του στόματος καυστικού υγρού (αυτοκτονία). Την 7/11/73 η προσφεύγουσα,

δια της υπ'αριθμ. πρωτ. 91.295 αιτήσεώς της, ηξίωσε παρά του ιδρύματος την χορήγησιν συντάξεως λόγω θανάτου του συζύγου της. Δια της προδιαληφθείσης αποφάσεως ο αρμόδιος διευθυντής του ιδρύματος απέρριψε το αίτημα επί τη αιτιολογία ότι δεν συνέτρεχον εν των προσώπω το αυτοκτονήσαντος αι κοιναί προϋποθέσεις προς χορήγησιν συντάξεως ο δε επελθών συνεπεία της αυτοκτονίας, θάνατος του ησφαλισμένου, δεν δύναται να θεωρηθή ως "βίαιον συμβάν", εφ' όσον προεκλήθη ηθελημένως, και ως εκ τούτου ούτε βάσει των διατάξεων του άρθρου 34 εδικαιούτο αύτη συντάξεως. Ασκηθείσης ενστάσεως κατά της ως άνω αποφάσεως ο φάκελος παρεπέμφθη εις την ΑΥΕ ίνα διερευνηθή από ιατρικής πλευράς η υπό της προσφευγούσης επικαλουμένη διατάραξις κατά τον αμέσως προηγούμενον του θανάτου χρόνον, των διανοητικών και ψυχικών λειτουργιών αυτού, συνεπεία της οποίας έδει, κατά τους ισχυρισμούς της προσφευγούσης, να χαρακτηρισθή η αυτοκτονία ως εργατικόν ατύχημα. Δια της υπ'αριθμ. 3834/77 γνωματεύσεώς της η ΑΥΕ απεφάνθη ότι εκ των στοιχείων του φακέλου, δεν ηδύνατο να αποφανθή ότι η αυτοκτονία του ησφαλισμένου οφείλετο εις ψυχικήν πάθησιν. Εκ των εγγράφων στοιχείων του φακέλλου δεν προκύπτει, εκ πιστοποιητικού ιατρού ή κλινικής ότι κατά τον αμέσως προ του θανάτου χρόνον ενοσηλεύθη δια ψυχικήν πάθησιν, ως αναφέρεται δε εις την εισηγητικήν έκθεσιν του αρμοδίου διευθυντού προς την ΤΔΕ εκ του ελέγχου του βιβλιαρίου ασθενείας του ησφαλισμένου και των σχετικών εν αυτώ εγγραφών προκύπτει ότι ούτος δεν είχεν επισκεφθεί ιατρόν του ιδρύματος κατά τον αμέσως προ του θανάτου του χρόνον δια ψυχικήν πάθησιν. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω η ΤΔΕ του υποκαταστήματος δια τους αυτούς λόγους απέρριψε την ένστασιν κατά της αποφάσεως του διευθυντού. Ήδη δια της υπό κρίσιν προσφυγής αιτείται η προσφεύγουσα την ακύρωσιν της ως άνω αποφάσεως επί τω τέλει όπως αναγνωρισθή ως εργατικόν ατύχημα ο εξ αυτοκτονίας προκληθείς θάνατος του συζύγου της. Προς απόδειξιν των ισχυρισμών της επικαλείται τας ενώπιον συμβολαιογράφου ληφθείσας ενόρκους καταθέσεις εκ των οποίων προκύπτουν τα ακόλουθα. Ο πρώτος εκ των ως άνω κατέθεσεν ότι υπό την ιδιότητα του ιατρού του ΙΚΑ παρηκολούθη των ησφαλισμένων, ο οποίος έπασχεν εκ βρογχικού άσθματος. Το έτος 1973, καθ' ον χρόνον ειργάζετο εις τον εργολάβον κατελήφθη υπό αγχώδους καταστάσεως λόγω τρομεράς φοβίας. Παρά την διάγνωσιν και παρά τας προσπαθείας του θεράποντος

ιατρού όπως πείση ούτον να εξετασθή από ειδικόν ψυχίατρον του ΙΚΑ ο ασθενής ηρνήθη, μόνον δε κατόπιν πολλών πιέσεων αυτού και του περιβάλλοντος εδέχθη να εξετασθή υπό ψυχιάτρου, ο οποίος του συνέστησε να εισαχθή εις ψυχιατρικήν κλινικήν, πλην όμως και πάλιν ο ασθενής ηρνήθη να συμμορφωθή προς τας υποδείξεις του ιατρού. Ο δεύτερος των ως άνω μαρτύρων κατέθεσεν ότι εγνώριζε τον ησφαλισμένον από του έτους 1967. Ούτος κατά την διάρκειαν της επταετίας και συγκεκριμένως το 1970 κατελήφθη υπό αγχώδους καταστάσεως και φοβίας και ενόμιζεν, όπως του ανέφερον ο ίδιος ότι συνεχώς παρακολουθείται. Η κατάσταση ταύτη κατά την γνώμην του μάρτυρος ήρχισε όταν εκλήθη υπό του τμήματος Ασφαλείας Ζωγράφου δια πολιτικούς λόγους και επιδεινώθη όταν η κατάσταση ταύτη εσυνεχίσθη. Την ημέραν της αυτοκτονίας, διαβαίνων εκ πολυκατοικίας επί της οδού Μεσογείων ανέφερον εις τον μάρτυρα ότι μετέβαινον εις γειτονικήν οικοδομήν δια να εργασθή, αλλά αιφνιδίως, τρέμων εκ φόβου, ήλλαξε κατεύθυνσιν διότι αντελήφθη άνδρας της ασφαλείας να τον παρακολουθούν.

Επειδή εκ των προεκτεθέντων δεδομένων της υπό κρίσιν υποθέσεως ουδείς αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του θανάτου του ησφαλισμένου και της εργασίας αυτού προέκυψε, το Δικαστήριον άγεται εις την κρίσιν ότι ούτως αποφανθείσα η ΤΔΕ του υποκαταστήματος, δια της προσβαλλομένης αποφάσεως, ορθώς τον νόμον ερμήνευσε και εφήρμοσεν, οι δε περί του εναντίου λόγοι της προσφυγής κρίνονται αβάσιμοι και απορριπτέοι, διότι και εάν ακόμη η διατάραξις των ψυχικών και διανοητικών λειτουργιών εθεωρείτο αποδεδειγμένη, μη συντρεχουσών των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου, δεν στοιχειοθετεί την κατά νόμον έννοιαν του "βιαίου συμβάντος", εφ' όσον ταύτη επροξενήθη εκ του φόβου διωγμού, δια πολιτικούς λόγους εκ μέρους του τότε δικτατορικού καθεστώτος και ουχί εκ της εργασίας ή εξ αφορμής της εργασίας.